

Entrevista Time Out

El dit a la nafra

Kiko Amat torna a Sant Boi i als anys 80 amb *Antes del huracán*, una gran novel·la en què diu adeu al pop i obre l'angular literari

Per **Jordi Garrigós**
Fotografia **Iván Moreno**

DOS ANYS DESPRÉS d'un autoimposat aïllament social, Kiko Amat presenta la seva cinquena novel·la, *Antes del huracán*, una obra que parla de follia, fragilitat i famílies desestructurades en un entorn de violència i precarietat. L'escriptor torna al seu hàbitat natural, l'extraradi i la classe treballadora als anys 80, per explicar una història punyent i feridora amb la qual fa una passa definitiva en la lliga dels grans escriptors de la ciutat. Us agradava l'antic Kiko Amat? Doncs el nou és molt millor. No hi trobareu cançons pop ni èpica obrera, ha arribat el moment de les grans històries que canvien vides per sempre.

Has dit que és la teva millor novel·la.

Sí, ho vaig dir quan va sortir *Rompepistas* i ara hi torno, perquè les dues novel·les són el millor que he fet en cada moment. Amb *Cienfuegos* alguna cosa em deia que era una obra menor, els escriptors tenim males èpoques i jo vaig passar 5 anys en què la meua ambició i qualitat van baixar, era massa feliç i em vaig acomodar en la joia. No vull semblar que vaig d'escriptor maleït, però la felicitat no ajuda en la meua feina, perquè et pot fer perdre la disciplina. Quan vaig començar *Antes del huracán* vaig tenir clares dues coses: que havia de posar-m'hi amb la convicció que seria el millor que hauria fet mai i que l'obligació d'un artista és enfrontar-se a les seves limitacions. Fer el que no has fet abans i deixar de fer el que és fàcil per tu.

Mal havies tingut aquesta ambició fins ara?

Ni de bon tros. Soc un tipus d'escriptor que treballa posant el dit a la nafra, sense deixar que cicatritzi la ferida. I no sempre tens ganes de fer sang. Pensa que això et dona una satisfacció artística, però el procés és dolorós, dur i implica aïllament. Aquesta voluntat la vaig tenir amb *Cosas que hacen BUM!*, *Rompepistas* i ara; és l'ambició de coronar l'inabastable.

Posar la creació per damunt del benestar personal?

Sí, és el més important. Fora de la meua família res passa per damunt de l'obra. Ho entrego tot, no es pot compaginar amb res més. Vaig anar eliminant el que tenia al voltant, fins a acabar quedant el llibre i jo. Aquesta novel·la va de bojós, però la frontera de la demència personal l'he fregada durant els dos anys que he trigat a fer-la.

A *Antes del huracán* hi ha un canvi i una evolució. Crec que passes a jugar en una altra lliga després d'aquesta obra.

No m'agrada utilitzar la paraula madurar, perquè sona a podrit, però m'he fet gran. Hi ha un fet que demostra el canvi: quan comences a escriure vols ser allà, a la novel·la, parlant del teu món, d'on vens. Vols aparèixer. I això és com un acné que acaba marxant. Hi ha

Antes del huracán

Amat busseja en el passat de Curro: una història de fragilitat i infanteses trencades per males decisions.

→ Editorial Anagrama. 432 pàgines. 19,9 €

un moment en què la història que vols explicar és molt més important que tu. En aquesta novel·la és la primera vegada que no hi soc, a cap pàgina, soc completament irrellevant pel que està passant. També obre l'angular i vol abastar més. Més espai i més gent. Ja no volia parlar de raresa en context de tribu o societat secreta. Volia parlar d'una raresa patològica. D'una incapacitat de connectar que és molt comuna. D'una diferència, una raresa, de milers de persones. *Rompepistas* feia un cant bèl·lic d'orgull d'aquesta raresa, però aquí hi ha el desig de ser normal. I la irresolubilitat d'aquest desig.

Un bon exemple pot ser que el Curro, el protagonista de la novel·la, no s'assembla gens a tu.

No soc jo en cap cas. Això sí, algunes de les coses que li passen són el resultat de les meves ferides, del que surt després de gratar-les.

És un gran perdedor.

Una de les grans preguntes del llibre és per què hi ha gent que es trenca i d'altra que no. No hi ha una resposta definitiva, però el que més influeix és el lloc on vas a parar. El mateix noi, amb els mateixos gens, però en una família estable, centrada, ben avinguda i sense arrossegar els seus traumes i demències, té possibilitats de ser feliç. No és el seu cas: neix en un lloc hostil i violent, en una família desestructurada on tot conspira perquè es trenqui.

Hi ha moments de pau en un entorn tan dur?

No és un llibre dolç, però hi ha una amistat molt fraternal del

Curro amb el Plácido i el Prius i que qüestionava els vincles de sang. Aquesta novel·la no tenia cap aspiració didàctica en aquest sentit, però potser el Curro s'hauria salvat trencant amb la família. Les relacions que li fan la vida més feliç són les de camaraderia.

Antes del huracán havia de passar a Sant Boi?

Les millors coses sempre són d'un lloc, i les que no ho són, com els U2, són un frau que pretenen ser de l'univers. Hi ha una energia molt poderosa que ve d'un lloc i d'una era amb què jo connecto i que té una gran força emocional. En canvi, quan derivo cap a la meua normalitat actual tot se'n va a norris. M'ha costat molts anys adonar-me'n, però tot el que he fet que ha estat més memorable coincideix amb un context molt determinat: classe obrera, Sant Boi, anys 80, violència. Ho conec d'una manera tan detallada que aconseguixo que hi siguis, és tan creïble que ho pots olorar.

Tinc la sensació que has passat de ser un autor pop a un de grans històries.

És que això és el que sempre havia volgut fer, el problema és que no me'n sortia. La formació en cultura pop era una part molt important de la meua vida i se m'escapava als llibres, perquè els autors que més havia llegit ho eren. Sempre havia volgut escriure com John Fante: construir una història dura, senzilla, sense explosions ni grans declaracions plenes d'èpica. El pop és un tic que m'he tret de sobre, un xarampió que he patit i del qual he pogut desfer-me'n. És indispensable que els teus llibres parlin d'alguna cosa compartida, i els tics pop et desviaven d'això. Cada cop que a la meua vida algú m'ha dit que hi havia un excés de referències a les meves novel·les, m'ho comentaven, majoritàriament, com un elogi. Per mi era una tragèdia que em sortia sense voler.

El més important era ampliar el radi.

Exacte, sempre he volgut ser un autor popular, i *Antes del huracán* és una història que parla de molta més gent que tot el que havia escrit fins ara. Moltíssimes persones han viscut l'experiència de ser nen en un poble d'extraradi als 80.

En aquesta novel·la les cançons que hi surten són horribles.

Amb aquest comentari tanquem una mica el cercle. Aquesta novel·la no va de mi, i quasi res del que a mi m'agrada hi té cabuda. El que realment és important d'aquest llibre és que siguin coses viscudes, que si eres allà en aquell moment saps perfectament quin tipus de música s'hi escoltava a la ràdio. Va d'això, que siguis allà, vivint-ho exactament.

Ni pop ni subcultura.

S'ha acabat per sempre: mai més ho faré, pel simple fet que ja ho he fet i no tinc res més a dir. Com a autor estàs obligat a provar coses i no a repetir-te 2.000 vegades.

"El pop és un xarampió que he patit i del qual he pogut desfer-me'n"